

## Kloostrikinnistutest Vene tänaval

*Ülevaade on koostatud R. Kangropooli ja J. Kuuskemaa artiklite põhjal*

Praeguse Vene tänava ääres, kummalgi pool Pühavaimu tänava pikenduseks olevat Munga põiki, oli vana Tallinna kõige spirituaalsem ala: viis usukeskust nelja kloostriõue ja kahe kirikuga.

Kõige vanem muistis sellel alal on Pühavaimu tänav, kunagine lühim ühendustee linnuse ja sadamakoha vahel, pärit juba muinaseestlaste ajast. On üsna loomulik, et rohke liiklusega tee äärde rajasid suhtlemisaltid jutlustajavennad – dominiiklased – oma kloostrikonvendi, kui neil Toompeal kitsaks jäi. See oli 1262. aastal, mil Taani kuninganna Margareeta Sambiria kinnitas dominiiklastele maavalduse väljaspool linna tookordset kaitsepiiret, praeguse Munga tänava jooneni.

Peale 1246. a. rajatud dominiiklaste P. Katariina kloostri on Vene tänava ääres olnud veel kolm kloostrikinnistut. Need olid Tallinnast hoopis eemal tegutsenud kolmele tsistertslaste kloostrikuulunud majavaldused.

Tänava idaküljel, dominiiklastest põhja pool, paiknes neist esimesena Ojamaal asunud Gutwalla ehk Ruma tsistertslaste mungakloostri krunt (Vene tn.22). Külgneva naabrina järgnes sellele Riia lähedale rajatud Dünamünde tsistertslaste kloostri kinnistu (Vene tn.22), mis kloostri Padisele siirdudes läks viimase valdusse. Kolmas - Kärkna tsistertslaste kloostri krunt - asus samas tänava vastasküljel, moodustades Vene ja Pühavaimu tänavate nurgakinnistu (Vene tn. 15/Pühavaimu tn.8).

On arvatud, et nimetatud kloostrite valdused olid eelkõige vajalikud neile Eestimaal läänistatud mõisate majanduskeskustena, s.o. nagu teatavat laadi turustus- ja varustuskontoritena. Kõnealolevatele kruntidele oli püstitatud aitu, talle ja teisi majandushooneid, samuti asus neil elamuid, mida kasutasid alaliselt kohapeal viibinud kloostrite esindajad ning teenistujad. Võimalusi pidi leiduma ka siia saanud kloostrivendade ajutiseks majutamiseks. Mastaabilt ja mahult lähikonnas kõike muud vaieldamatult igas mõttes kaugelt ületanud dominiiklaste kloostriansambliga võrreldes oli tegemist hoopiski tagasihoidlikumate, linna tookordsele hoonestusele omasest üldpildist vähe erinenud majavaldustega.

Mis puutub kloostrihoovide tekkeaga, siis on nad tekkinud põhimõtteliselt üheaegsetena. Ka ei tule nende rühmitumist Vene tänava äärde paljaks juhuseks pidada, kuid selle nähtuse konkreetsed ajendid ja taust on jäänud senini tundmatuks. Vaevalt võis see sündida varases arengujärgus olnud linna initsiatiivil, kes sadama ja linnasüdame *resp.* turu vahelisi krunte oleks oma huvisid arvestades kindlasti teisiti kasutanud.

Kloostritega seotud kinnisvarade silmatorkav koondumine nende vahelt kulgenud elava liiklusega sadamatee äärde põhjustas selle nimetamise "munkade tänavaks". Rae dokumentides esineb see tänavanimetus nii ladinakeelsena (1364. a. - *platea monachorum*) kui ka alamsaksa keeles (1388. a. monnekestrasse jms.). Munkade juurde viiva tee (1363. a. *ad monacho*) või siis väikese munkade tänava nime (1522. a. *klene monnekestrasse*) on muide juhuti kandnud ka nüüdne Apteegi ehk tollaegne Rätsepate tänav (1364. a. *platea sartorum*).

XIII sajandil, kui Tallinnasse saabusid esimesed dominiiklased, asutati suure tõenäosusega sinna juurde ka **kloostrikool** noviitside ettevalmistamiseks.

Mungad püüdsid seista selle eest, et avataks kool ka linnalastele, kuid selle pidamisõiguse üle lahvatas suur tüli, mis kestis pikka aega. Siiani oli koolipidamise

õigus kuulunud ainult Toomkapiitlile. Toomkapiitli ja Tallinna linna vahelise koolitülga on seotud Padise kloostri abt Conrad Tidemanni kiri paavst Martin V-le 1421. aastast. See on kõige tõenäolisemalt kirjutatudki Tallinnas, Padise kloostrikontoris, kui linn kutsus Padise kloostrit appi kohtukäimises Toomkapiitliga kodanikelaste kooli pärast all-linnas. Abt Tidemann kirjeldab värvikalt neid raskusi, mis varitsesid koolilapsi kolmel teel all-linnast Toompeale, Toomkooli. Kiek in de Kōkist möödudes olevat võimalik kaevu kukkuda, eluks ajaks vigaseks jääda või koguni surma saada. Pikka jalga mööda tõustes olevat talvel kole libe ja vihmade aegu uhtuvat vihmavesi laste jalad kuni luupeksekindini märjaks. Selline liialdatud koolitee ülraskuste kirjeldamine pidi kaasa aitama, et paavst lubaks Tallinna linnal avada kloostri juures oma kooli. See tüli, millesse olid segatud Tallinna ja Tartu piiskopid, aadel, mitmed kloostrid ja Gotlandi kodanikud, kestis mitu aastat. Kuigi paavst andis 1424. aastal Tallinnale eribullaga loa rajada linnakool, protestis Liivimaa maapäev selle Toomkapiitli monopoli purustava otsuse. Lõpuks tehti otsus, et kool tõesti avatakse, kuid mitte kloostri, vaid Oleviste kiriku juures (**1426. a. linnakool**). Kooli idee algatajad, dominiiklased, jäid oma võidu viljadest ilma. Saatuse ironiana jõuab sama kool dominiiklaste kloostri ruumidesse sadakond aastat hiljem – siis kui dominiiklased on sealt juba välja aetud.

Kloostrite aeg lõppes sajand hiljem seoses XVI sajandi algupoolt tähistanud reformatsiooniga. 1519 müüdi eravaldusesse Gutwalla ehk Kolga kloostrikontor. 1525. aastal aetakse dominikaani vennad linnast välja ja klooster suletakse. Nii lõpeb ilmselt ka kloostrikooli tegevus. 1531 pannakse dominiiklaste klooster põlema - püsima jääb üksnes XVI sajandi alguses valmis saanud uus refektoorium (selle koha peal on praegu katoliku Peeter-Pauli kirik). Kui munki siin enam ei liikunud, loobuti tänavatki nimetamast Munga tänavaks. Tähtsaimaks orientiiriks sai nüüd vene kaupmeeste kirik (Vene 24), mis oli sellele kohale rajatud 1405. aastal. Selle kiriku ja seda kasutanud vene kaupmeeste järgi hakati Munkade tänavat hilisematel aegadel Vene tänavaks hüüdma.

Üsna pea (hiljemalt **1550ndateks**) toodi Oleviste kiriku juurde loodud linnakool paremate õppetingimuste loomiseks üle dominiiklaste kloostri allesjäänud refektooriumisse. Õppetöö toimub nendes ruumides kuni 1799. aastani, seejärel tuuakse kool üle hoonesse Vene 22 (aastal **1800**).

## **Kärkna kloostri kinnistu Vene tn. 15/Pühavaimu tn. 8**

Ebakorrapärase konfiguratsiooniga krundi loodepiiriks on Pühavaimu ja idapiiriks Vene tänava ehitusjoon. Lõunas külgneb läbi kvartali ulatuv krundi murdjooneline piir Vene tn. 11 ja 13 hoonetega, edelas Pühavaimu tn. 6 juurde kuuluva maa-alaga. Õue pääseb Pühavaimu tänavale avanevast kangialusest.

Tallinna lokaaltopograafias on tegemist märkimisväärse kinnistuga, sest selle valdajaid ja ehituslugu käsitavad kirjalikud andmed ulatuvad antud juhul katkematu reana **XIII sajandi keskpaika** ning fikseerivad selliselt linnaplaani arengu aspektist olulise asustuskolde.

Nimelt selgus ühest **1259. a.** pärineva kirja tekstist, et Kärkna (Falckenau) tsistertslaste kloostri kuulunud krundil oli tollal kaks sara paiknenud.

Umbes 1280. a. kohustas Taani kuninganna Margareta ja tema poeg Erik Klipping teiste kõrval ka Kärkna kloostri abti Tallinnas asuvalt majavalduselt (*curia...in civitate Revaliensi*) tasuma makse ja kandma koormisi linnamüüri ehitamiseks

niisama nagu teisedki kinnisvaraomanikud või müüma selle neile, kes seda teha suudavad.

Jääb mulje, et Tallinnast küllaltki kaugel asunud Kärkna klooster ei ole oma siinset valdust kogu ulatuses ise eriti intensiivselt tarvitanud, sest neile kuulunud hooned on korduvalt erinevate eraisikute kasutuses olnud. 1429. a. elas Kärkna kloostri krundil Tallinna kodanik **Hans Brakel**. 1520-ndate aastate lõpul kasutas seda **Katharina Potgetersche (Potgetyrsche)**, kes suri 1533. a.

Liivi sõja päevil konfiskeeritud Kärkna kloostri kinnisvara anti 1558. a. eluaegseks kasutamiseks **Hans Fryling**´ile ja samal aastal hinnati majavaldus, kus Fryling elas (*dar Frylinck in wonet*) 9000 riia margale.

Kärkna klooster hävis 1559. a. Hooneid Tallinnas kasutas mõnda aega Hans Frylinck`i lesk. Rootsi võimu kehtestumisel läänistati endine Kärkna kloostri krunt kuningas Eerik XIV poolt **Claus Christierson Horn**´ile, mille vastu Tallinna raad 1564. a. protesti avaldas ja läänistuse tühistada ning kinnistu linnale jätta palus.

**1569. a. 20. oktoobril** kuulutasid Tallinna raad ja kõigi gildide esindajad Kärkna kloostri maja koos külgneva kiviaidaga kui vaimuliku vara **Tallinna linnale** kuuluvaks ja määrasid sellest kinnistust laekuva tulu pastorite ning koolide ülalpidamiseks.

1570. a. 21. oktoobril loovutas linn selle kinnisvara formaalselt **Ühisele laekale**. Viimane müüs selle juba samal päeval koos märgitud kiviaidaga **Jürgen Naschert**´i pärijatele.

1622. a. 27. mail loovutasid üldise Jumalalaeka eestseisjad Peter Spreckelseni maja (Vene tn. 13/nr. 225-II) kõrval paiknenud maja ja kiviaida õndsas **Remmert von Scharenbergi** lesele.

Remmert von Scharenberg oli olnud abielus Jürgen Nascherti tütre Annaga, kes selle majavalduse juba samal päeval oma võõrmündrite vahendusel edasi loovutas. Pühavaimu tänava nurgal seisnud maja ja kiviaida valdajaks sai nüüd **Thomas von Wehren**. Viimati mainitu oli juba 1598. a. saanud mustpeaks ja astunud 1604. a. kodanikuks. Ta suri 1642. a. Tema naine oli sama Jürgen Nascherti türetütär **Elisabeth Sloeger (Schloyer)**, kes suri 1647. a.

1652. a. 11. mail loovutasid **Thomas von Wehrene** pärijad ühest elamust, väikemajast ja poest koosnenud majavalduse, mis asus tänavatenurgal, õndsas **Peter von Spreckalseni** elamu (Vene tn. 13/ nr. 225-II) ja selle õuevärava (Pühavaimu tänava ääres) vahel, eelmise pojale **Johan von Weeren**´ile. Pärast viimase surma 1687. a. päris kinnistu tema lesk viimasest abielust - **Dorothea Hutfilter** – kes suri ise 1697. a. Kinnistu jäi nende pojale **Jürgen von Wehren**´ile, kes sai 1698. a. kodanikuks ja tegutses kaupmehena.

**Jürgen von Wehren** suri juba 1703. a. Tema lesk, raehärra Heinrich Lantingi tütar **Sophia**, abiellus uuesti 1704. a. **Jacob Gottfried Hippius**´ega, kes kaasavarana omandas ka käesoleva kinnistu. Viimane oli 1698. a. saanud kodanikuks, 1724. a. oli ta raehärra.

1709. a. 7. jaanuaril suurendas **Jacob Gottfried Hippius** oma majavaldust, liites sellega Pühavaimu tänava äärde ulatunud Vene tn. 13/nr. 225-II tagumise osa, mis järgnevalt ongi jäänud käesoleva koosseisu. 1715. a. 15. novembril ostis ta ära ka sama kinnistu ülejäänud osa. **Jacob Gottfried Hippius** suri 1731. a.

1738. a. 27. aprillil loovutasid viimase pärijad talle kuulunud kinnisvarad, sh. Vene ja Pühavaimu tänava nurgal paiknenud elamu ja sellega külgnenud maa-ala Pühavaimu tänava ääres, kaupmees **Thomas Hippius**´ele.

1768. a. 24. oktoobril loovutati Pühavaimu tänava nurgal asunud ja Thomas Hippiusele kuulunud suur ning väike maja koos Vene tn.13/nr.225-II eraldatud maa-alaga Pühavaimu tänava ääres, kaupmees **Gustav Wilhelm Meyer**’ ile, kes need oksjonilt oli ostnud.

Viitest maa-alale Pühavaimu tänava ääres järeldeb, et praegune hoone oli tollal veel ehitamata ning suurele nurgamajale järgnes tänavajoonel teine, korduvalt mainitud väiksem hoone.

**Gustav Wilhelm Meyer** oli sündinud Tallinnas, sai 1764 a. kodanikuks, oli ameti poolest kaupmees, sai Suurgildi oldermaniks ning suri 1782.a.

1808.a. 21 aprillil siirdus vaadeldav kinnisvara major **Peter Gustav von Stackelberg**’i valdusse, kuid juba 1810.a. 21.oktoobril kreposteeriti see Hiiu-Kärdla kalevivabriku rajaja kapten-leitnant **Constantin von Ungern-Sternberg**’i nimele.

Umbes samasse aega peaks kõigi eelduste kohaselt langema ka tänaseni oma põhigabariidid säilitanud suure kolmekorruselise hoone ehitamine. Ehkki selle püstitamisel nähtavasti mingi osa varasemaid võlvkeldreid ja mõningaid seinamüüre ära kasutati, läks senini püsunud vana hoonestus praktiliselt kaduma. Selle asemele kerkis nüüd uutest ehitusprintsipiidest lähtunud ajakohane linnaelamu, mille varasemateks piltkujutisteks on 1825.a. tuntud fassaadijoonised.

Üksikasjalikuma ülevaate uue hoone tookordsest välis- ja sisearhitektuurist annab komplekt ülesmõõtmisjooniseid, mis koostati XIX sajandi alguskümnenditel seoses Tallinna postkontorile sobivate ruumide otsimisel selleks valitud mitmesugustest hoonetest. Joonised on dateerimata, kuid pärinevad ajavahemikust 1810 – 1840, mil see kinnistu veel **Constantin von Ungern-Sternbergi** valduses oli. Viiest lehest koosneva, korruseplaan ja fassaadivaateid sisaldava venekeelsete pealdistega ülesmõõtmisjooniste autor – arhitekt **Jegor Lindenau** – on Tallinnas senini tundmatuks jäänud. Plaan ja fassaade eelmistest sõltumatult kordavad kaks joonist on tehtud enne 1833.a., mil nende koostaja, Eestimaa kubermanguarhitekt **Johann David Bantelmann** oli juba surnud.

1840.a. 14. juunil läks käesolev majavaldus dr. **Georg Leopold Gahlnbäck**’i omadusse. Selle edasisteks, nüüd juba jälle aadlikest valdajateks olid alates 1849.a. **Magdalena von Brevern**, 1875.a. preili **Pauline von Brewern** ja 1879. a. Maardu mõisa omanik **Alexander von Brewern**.

/.../

1944. a. sai hoone sõjategevusest kannatada ja jäi varemetesse. Põlenud majast säilisid eriliste kahjustusteta vaid paekivist välis- ja siseseinad. Katus, vahelaed, aknad, ukSED jms. põlesid täielikult ära. Suuremas osas purunesid ka trepikojad.

1946.a. kinnitatud projekt nägi ette hoonete taastamise Tallinna Merekooli ühiselamuks. Ehitustöödega alustati 1947.a. kevadel. Hoonete põhiplaanilisi gabariite ei muudetud, vanad kandeseinad kasutati maksimaalselt ära. Alles jäid ka mõned massiivsete silinder- ja ristvõlvidega keldriruumid hoone keskosas. Aknaavade asetust fassaadidel ei muudetud. Siseõue ümbritsenud madalad majandushooned jäeti taastamata. 1951.a. kevadel eksploatatsiooni antuna oli hoone aastakümneid Tallinna Merekooli ühiselamuks.

## **Gutwalla ehk Ruma kloostri kinnistu Vene tn. 22**

See kinnistu võttis koos Dünamünde ehk hilisema Padise kloostri kinnistuga kogu Vene ja Müürivahe tänavate vahelise kvartali, mis Munga tänavast kuni õigeesu P.

Nikolai kirikuni ulatub. Külgnedes põhjas Padise kloostri valdusega, ei ole nende omavahelisest krundipiiri asetusest konkreetseid andmeid. Krundi lõunapiiriks oli Munga tänav või veelgi kitsam ühendustee. Hilisemal ajal on selle kagunurgast saanud iseseisev kinnistu.

Gutwalla kloostri kinnistut mainitakse **1280. a.** paiku, mil neilt nagu teistelki kloostritelt nõuti nende Tallinnas asunud kinnisvaradelt (*curia*) linnale kuulunud koormiste kandmist.

**1376. a.** annavad kloostri abt ja konvent teada, et nad endi krundile puit- ja kivihooneid (*ex lignis et lapidibus*) kavatsesid püstitada, millega nemad linnale mingil viisil kahju ei tee.

**1498. a.** alustab klooster mitmesuguste uute ehitiste (*etlike nyghe kornehusze, stehusze vnde kellere to buwende*) rajamist, mis sissetulekute suurendamiseks rendile kavatseti anda. Ehitusluba saadi linnalt vastutasuks metsaraie õigusele Kolga mõisa metsades. 1499.a. oli jutuks Padise kloostri ühise vahemüüri püstitamine.

**1519. a.** loovutab klooster oma valdused Eestimaal, s.o. Kolga mõisa ja kinnistu Tallinnas **Taani kuningale Christian II**, ühe mõisa vastu Ojamaal.

1528. a. 27. mail, pärast keerukate rendi- ja pandivahekordade lahendamist, läänistab Taani kuningas, nüüd juba **Frederick I**, mõlemad valdused **Hans Natzmar**’ile. Juba sama aasta 24. detsembril pandib viimane Tallinna kinnistu, s.o. elamu ja õue koos kahe kiviaiaga tänava ja tallidega linnamüüri pool koos kõige juurdekuuluvaga, nii nagu see Mustade munkade kloostri ja Padise õue vahel asub, **Tallinna Raele**. Pantijale jäi õigus kinnistu kahe aasta jooksul 3500 riia marga suuruse võla tasumisega välja lunastada.

1530. a. 26. jaanuaril, seega enne tähtaega, müüb **Hans Natzmar** selle kinnistu, mida sel puhul “pikaks hooviks” nimetatakse, 5000 riia marga ja 5 säilitise rukki eest **Tallinna raele**. Tehingu kinnitas ka kuningas Frederick I.

Rae valduses olles on seda kinnistut ka Kolga hooviks (1552 – *Rades houe van Kolcke*), rae hooviks (1554 – *Rades houe*) või siis lihtsalt pikaks hooviks (1550 -*lange Hof*) hüütud.

XVII sajandi lõpust on andmeid Vene ja Munga tänavate nurgale Kolga hoovist eraldatud eravaldusest (Vene tn.22/Munga tn.1), mis tollal kuulus tislari **Johan Orth**’ile (**Ohr**t) ja pärast tema surma 1710.a. pojale, köösner **Johan George Ohr**t’ile.

1727.a. 25. aprillil loovutab viimane lagunenud elamu **Berend Johan von Wehren**’i lesele, proua **Justina Lanting**’ile. See lesk abiellus 1731.a. bürgermeister **Diedrich Vermeer**’iga ja suri 1751.a.

1752.a. 24.aprillil loovutavad pärijad endise **Orthi** nurgamaja kaupmees **Wilhelm Henrich von Wehren**’ile. Pärandina jäi kinnistu tema õele, proua **Margaretha Elisabeth von Wehren**’ile, kes suri 1799.a.

1807.a. 25.oktoobril liitis bürgermeister **Adolph Oom** selle talle kuulunud kinnistu nr.224-I külge, misjärel need nr.224 tähistatud terviku moodustasid.

## **Dünamünde ehk Padise kloostri kinnistu Vene tn. 22**

Ka seda kloostrikinnistut mainitakse esmakordselt **1280. a.** paiku seoses nõudega kanda linnale kuuluvaid koormisi ja 1288. a. märgitakse Dünamünde munkade omandiõigusi Eestimaal kinnitavas Erik Menvedi ürikus ka nende kinnisvara Tallinnas (*curia...in Revalia*). Võib arvata, et selle majavalduse tähtsus hakkas

suuresti kasvama pärast 1315. a., mil tsistertslased Dünamündest Padisele siirdusid ja sinna kloostri rajasid.

Asukohaviidana on seda kloostrikinnistut korduvalt kasutatud: 1363. a. viidatakse Vene tn. 17 kinnistule kui Padise munkade vastas paiknevale (*in opposito curie monachorum de Pades*) ning 1368. a. räägitakse hilisema vene kiriku kohal asunud majavaldustest (Vene tn. 24/ nr.220) kui Padise munkade juures olevast (*juxta curiam monachorum de Pades*).

1499. a. on käsil ehitustööd ja pärast suurt tüli lubab Ruma kloostri abt jätta teatud tingimustel alles aknaavad, mis nende õuega piirneva Padise kloostrikinnistu *dornse* seinaga on murtud, niisama ka aknad viilul, kuid nii, et neid enam suuremaks ei tehta. Selle eest võib Ruma klooster kasutada oma ehitusteks Padise kloostri krundil olevat kiviaida müüri. Päevakorras oli ka ühise vahemüüri rajamine.

Reformatsioonijärgselt jäi Padise kloostri kinnistu linna ehk nn. Jumalalaeka kasuks võõrandamata. 1535. a. 23. veebruaril tõendavad Padise kloostri abt ja konvent, et nad on oma maja ja õue koos kiviaitadega Vene tänaval ja tallidega linnamüüri ääres vene kiriku juures 4100 riia marga ja ühe hea täku eest **Thomas Vegesack**'ile müünud.

**Thomas Vegesack (Fegesack)** sai 1524. a. raehärraks, oli see järel 1526-1539 bürgermeister ja suri 1545. a. oktoobris.

1552. a. 20. mail loovutavad õndsas **Thomas Vegesacki** lese ja laste võõrmündrid mungaõue koos maja, kiviaitade ja tallidega **linna mündihärradele**, kes selle samas uuesti **Thomas Vegesacki lesele ja lastele** loovutavad. Arvatavasti oli 1535. a. ostuakt registreerimata ja 1552. a. ette võetud tehing vormi täitmiseks vajalik.

1554. a. 9. novembril loovutavad eelmiste võõrmündrid selle mungaõue **Jacob Egbrecht**'ile. 1558. a. hinnati tema maja väärtuseks 11 000 marka, mis märkimisväärselt suure summaga viitab kapitaalsetele hoonestustele.

1569. a. 1. novembril loovutatakse see kinnistu tema naise kaasavarana **Heinrich Bolte**'le.

1606. a. 21. oktoobril loovutati see elamu ja õu kõigi pärijate nimel koos ühe maatükiga (2 x 2 sülda) mungaõuest ühest müürist teiseni, **Moritz Schröderile**, kes abielus ilmselt **Bolte** lese või tütreaga, sest tema toita ja katta jäid naise eelmisest abielust lapsed.

Kinnistu järgmisteks omanikeks olid 1609. a. **Mauritz von Immekate** ja 1621. a. **Herman Wöstman**, kellelt see 1663. a. raehärrale **Johann Hake**'ile läks. Viimaselt sai selle päranduseks tema poeg **Andreas Hackes**. A. 1687-1732 kuulus kinnistu kaupmees **Adrian Lindeman**'ile ja tema pojale **Andreas Lindeman**'ile.

1747. a. 14. novembril saab endise mungaõue omanikuks kaupmees **Wilhelm Oom**, misjärel see pikemaks ajaks samanimelise perekonna esindajatele kuulus. Neist üks, **Adolph Oom**, liitis 1807. a. käesolevaga endise Kolga kinnistu, saades nii pea kogu kvartal omanikuks.

**1800. a.** kevadel hakkas siin tegutsema **triviaalkool**, mis 1805. a. muudeti **kreisikooliks**. 1832. a. 23. augustil loovutab **Oom**'idest viimane, **Antoinette Hedwig Henriette (sünd. v. Wistinghausen)** selle kinnistu kroonule saksa kreiskooli jaoks.

Pärast õpperuume ja õpetajate elukortereid puudutanud ümberehitusi algas 1833.a. õppetöö.

1872. a. toimusid järjekordsed ümber- ja juurdeehitused ning aastast 1876 lisandus uusi õpperuume pööningukorruse arvel. Praegu seisab krundil osaliselt kelderdatud kahekorruline kivihoone. Osaliselt võlvitud keldrikorruse ebakorrapärane põhiplaan viitab varasele ja alles aja jooksul kokkuvõttes välja kujunenud päritolule.

Varasematest sajanditest säilinud ehituskonstruksioone ja -detaile leidubki eelkõige keldrikorrusel müüritreppide, seinaniššide, raidkonsoolide jms. näol. Alles on ka mitmesuguseid hilisemaid, kuid ikkagi huvipakkuvaid interjöörielemente (stukk, katkendid maalingutest, erinevad siseuksed jne.). Hoone põhjapoolses otsaseinas ehk endises viilus on säilinud raidraamistuses luugiava.

Kreisikooli likvideerudes muudeti Vene tn.22 XIX sajandi lõpul **neljaklassiliseks linnakooliks**. 1920. aastal anti hoone **Tallinna Õpetajate Seminari** kasutusse. 1941. aastal, pärast Õpetajate Seminari kolimist Narva maanteele, asus Vene tn koolimajja **Tallinna Merekool**. Hiljem on selles majas asunud **XI Mittetäielik Keskkool** (hiljem 8-klassiline Kool), ja aastast 1988 **Tallinna XIII Õhtukeskkool**. Eri aegadel on selles majas koolis käinud hulk silmapaistvaid eesti kultuuritegelasi: **F. R. Kreutzwald, E. Vilde, E. Bornhöhe, P. Pinna, Th. Altermann, N. Triik, A. Adamson** jpt.

**1992. aastast** on ajalooline koolihoone **Vanalinna Hariduskollegiumi** kasutuses.